

Niniejszy tekst poświęcony został twórczości literackiej Henryka Wańka, artysty o niezwykle bogatym i spójnym dorobku literackim i malarskim, który scala idea odkrywania duchowego podłoża rzeczywistości. Dla właściwego zrozumienia jego sztuki ukazano ją w kontekście śląskiego undergroundu artystycznego lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. Stawiam tezę, że Wanek łączy w swej twórczości (pozornie) przeciwstawne modele: outsiderski i powinnościowy, przy czym kierunek i zakres tego drugiego jest skutkiem autonomicznych decyzji twórczych. Pisarz z czasem coraz mocniej opowiada się po stronie modelu artysty będącego strażnikiem pamięci. Jednak istotne pozostaje nadal traktowanie sztuki jako drogi wtajemniczenia. Obydwie antagonistyczne postawy spotykają się w figurze outsidera, podążającego własną drogą przez Śląsk, który artysta uznał za centralne miejsce swojej twórczości.